

Кире Циревски е еден од најистакнатите активисти во Македонската заедница во Австралија. Во македонската православна црковна општина "Света Петка" од Рогејл членува повеќе години. Неколку години бил нејзин претседател, секретар и благајник; прв секретар на Фудбалскиот клуб "Илинден", секретар на одборот за организирање на културната манифестација "Денови на македонската култура" и претседател на одборот за градење на првиот македонски православен манастир во Нов Јужен Велс; главен и одговорен уредник на "Македонски весник", во Сиднеј; уредник и водител на македонски радиочас; еден од основачите на македонското културно-уметничко и социјално друштво "Преспа" во Сиднеј; основоположник на првата македонска телевизиска програма на каналот 31 во Сиднеј; како и на Координациониот одбор на македонските културно-уметнички друштва во Нов Јужен Велс. За долгогодишната и несебична работа во зацврстувањето на единството на македонското иселеништво, во афирмацијата на националниот идентитет, како и за сè поголемото експонирање на македонската вистина низ мултикултурните процеси низ светот, Циревски е добитник на Единаесетосептемвриската награда (највисоко општинско признание) на Општина Ресен. Во 1989 година ја добил првата награда за успешно уредување и водење на македонски радиочас; златна плакета и благодарница од Матицата на иселениците од Македонија; во 1990 година специјално признание за особени остварувања во новинарството од Здружението на новинарите на Македонија, како и специјална плакета по повод 40-годишниот јубилеј на Здружението.

■ Разговорот го водеше:
Жаклина МИТЕВСКА

☀ Македонецот Кире Циревски живото го одведе на австралискиот континент. Која е Вашата животна приказна, за таму да го свиете своето ново огниште. Дојдовте во непозната средина, меѓу бројни иселеници. Со што се занимававте и кои беа почетоците за Вашата специјалност, од која денес обезбедувате солидна егзистенција за себе и за своето семејство?

ЦИРЕВСКИ: Судбината ми е иста, или многу слична, како и на стотици Македонци, мои собраќа, кои во потрага по подобар живот, на некој начин, беа принудени да ги напуштат прадедовските огништа и да свијат гнезда преку "големите води". Во далечната 1963 година тука прв дојде мојот татко, а потоа мајка ми и брат ми. Во 1968 година и јас ја напуштив убавата Преспа и заминав кај родителите, таму на петтиот континент. Навистина дојдовме во непозната средина, но во тоа време меѓу нашите иселеници се знаеше кој и кога и кај кого доаѓа. Тогаш сите бевме едно и оние од Преспа и оние од Куманово. Сите се познаваа и се почитуваа. Во тоа време ја немаше оваа денешна завист меѓу луѓето. Си помагаа меѓусебно за вработување, купување и за сè што им беше потребно во животот. Тогаш кај луѓето можеше да се почувствуваат носталгијата, приврзаноста и љубовта кон црквата и стариот крај. Комуникациите со родниот крај беа бавни, но се раѓаа многу желби

и идеи како да се организираме за да не се изгубиме меѓу многуте народности и религии. Така, се активиравме и почнавме да градиме цркви, да организираме друштва и асоцијации. Во никој случај не мислевме дека правиме големи црковно-национални дела, работи за кои денес некои митрополити нè влечат по судниците, и се расфрлаат со народните пари како да се од имотот на татко им. Во тоа време ние малку го познававме англискиот јазик, така што повеќе се определувавме за физички работи и речиси постојано, за повеќе пари, работевме од едно на друго место, бидејќи тогаш имаше фирми кои овозможуваа прекувремена работа. Јас се определив за трговијата и вработен сум во салон за мебел како консултант. Вака ја обезбедувам егзистенцијата за моето семејство, останатиот дел од времето го минувам работејќи за доброто на заедницата, каде учествувам во речиси сите сфери на нејзините активности.

☀ Член сте на Управниот одбор на црковната општина "Света Петка" од Сиднеј. Како таа функционира, односно колкаво е членството во неа? Колку црковни општини има во Австралија и на каква географска и популациона поставеност тие фигурираат?

ЦИРЕВСКИ: Кога веќе говориме за Македонската православна црковна општина "Света Петка", пред сè, треба да се знае дека МПЦО "Света Петка" во Сиднеј почна да го устројува и да го живее својот црковен живот како најлојална кон МПЦ и македонската држава. Тоа го

потврдилме со правилникот кој го добивме од САС на МПЦ кој, за волја на вистината, до ден денес не е променет. Тоа подразбира дека секој верник е член на оваа црковна општина и никој не му е ускратено правото да се црквува и да биде член кој ќе има право и да одлучува за сите проблеми од животот и од работата на нашата црковна општина. Се разбира, бидејќи сме граѓани на австралиската држава, сè тоа е санкционирано со позитивните закони на Австралија. На годишното собрание Управниот одбор поднесува извештај за работата во изминатиот период, како и финансиски извештај пред генералното членско собрание, кое е и највисокиот форум на црковната општина. Финансискиот извештај се подготвува од професионален финансиски сметководител, и откако членското собрание ќе го одобри, тој се доставува до Министерството за финансии. На тој начин финансиското работење, кое од секогаш е најболно, е регулирано на најкомпетентен начин. На собранието се распушта старата управа и на демократски начин се избира нова, со едногодишен мандат. На тој начин е избегната можноста една иста управа да раководи во повеќе мандати, а некои поединци можат повторно да бидат избрани ако ја стекнале довербата на членството. Се разбира, покрај мирските (световните) лица, член на Управниот одбор е и свештеникот, како носител на духовната дејност. Во состав на црковната општина постоеле и сè уште постојат разни секции меѓу кои: детската градинка "Илинден", прва од ваков вид во дијаспората, во која се згрижуваат четириесетина деца од претучи-

лишна возраст, пензионерското друштво за реонот "Св. Георги", женската група "Добро утро", културно-уметничкото друштво "Илинден" (еден од основачите на црковната општина), до пред извесен период и Фудбалскиот клуб "Илинден". Активностите се насочени кон организирање на многу други црковно-национални свечености и прослави.

Во Австралија има околу 20 црковни општини, кои се лоцирани во поголемите градови на континентот: Сиднеј, Мелбурн, Џилонг, Перт, Волонгонг, Порт Кембла, Њукастел, Аделаид, Бризбан, Канбера и Квимбиен. Но, за жал, поради црковните недоразбирања и проблеми, нивниот број не е така значителен како што можеше да биде - двојно поголем, а македонската популација да биде сплотена и обединета околу мајката МПЦ.

 Повеќе години се води спор за црковниот имот на што се потрошени многу средства. Има ли разврска на тој проблем, каде е решението?

ЦИРЕВСКИ: Судскиот спор се води, но не од наша страна, на најнепопуларен начин за да се одземе имотот од верниците, а сите знаеме дека црква не бидува без верници, особено ако тоа се нејзини основачи. Тука треба да се разбере феноменот на поимањето на обичниот верник, што е храм - црква, а што црква - верен народ, кој припаѓа на една поширока смисла на зборот. Во случајов, ние како МПЦО "Света Петка", за жал, само се браниме од оние кои треба да нè раководат, поучуваат, тешат, исповедаат и да ни проштеваат... Ако Македонците во Австралија, или во било која друга земја во светот, не ги здружеа своите сили и не се зафатеа со градење цркви, се прашувам кого денес тие наши владици ќе судеа, затоа што ние како верници дојдовме во оваа демократска земја Австралија, со свои заложби и организираме активности и вложивме свои средства за да изградиме цркви? На тој начин, градејќи цркви го трасираме патот за доаѓањето на клирот на МПЦ, односно на нашите владици и свештеници.

Цркви изградивме за молитва и за црковно и национално единство, а не да нè судат. Значи "ние сме виновни", како градители и инвеститори, што сме ги изградиле црквите и ги регистриравме според црковните канони и австралиските закони. Така требало и морало да биде, сè со благослов од МПЦ, од почетокот, а така излегуваат и сега работите. Ние нè трошиме пари од сеир, туку од маќа! Тие средства се собирани од маќата на нашиот иселен народ низ повеќе децении и ниту еден верник не е рамнодушен, туку огорчен и разочаран од своето духовно водство. Кому му е потребен конфликтот во нашава епархија? Тие средства се огромни и, за жал, изгубени, но не по наша вина. Заради сè ова, ние решението го гледаме во поставувањето свештенослужител во нашата туѓа црква "Света Петка", која веќе цели три години е затворена за свети богослужби. Тоа значи дека немаме парохиски свештеник, а без свештеник духовниот живот е рамен на погибија за македонските верници. Народот си ја сака

МПЦ БИЛА И ЌЕ БИДЕ СТОЖЕР НА МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА И ЦРКОВНА САМОБИТНОСТ

 Далеку од домот во Македонија, и на овој континент има многу Македонци. Какава е соработката со австралиските власти, односно каков статус им е загарантиран како на малцинство. Дали постои можност за образование на мајчиниот јазик, за факултативна настава. Како иселениците го негуваат македонскиот идентитет?

ЦИРЕВСКИ: Никому не му е познат точниот број Македонци кои живеат во Австралија. Се претпоставува дека нè има околу 500.000. Како и сите доселеници, така и Македонците остваруваат одлична соработка со австралиските власти, зашто и самите ние стануваме дел од австралиското општество. Статусот на секој доселеник, односно македонски емигрант, во оваа земја е загарантиран со Закон за иселеништво и сите ги имаат истите привилегии и права, а со тоа и обврски, како секој државјанин на Австралија. Тоа е таа неприкосновеност која ја нема никаде, во светов, да се биде рамен меѓу сите еднакви и никој народ да не се чувствува како малцинство, а со тоа и Македонците. Затоа секој Македонец со право Австралија ја нарекува своја вистинска, втора татковина. Така, покрај другите предности, постои и факултативно изучување на македонски јазик во повеќе саботни, основни и средни училишта, и Катедра за македонски јазик на Маквори универзитетот во Сиднеј, кои даваат солидни резултати и ги афирмираат јазикот и националноста.

Македонскиот човек, каде и да оди, од својата родна гротка со себе го носи и го негува својот национален идентитет. Оправдано можеме да кажеме дека Македонецот е поистакнат и повредуван кога ќе се најде во мултикултурниот свет, како што е неговата нова татковина, демократска Австралија. За разлика од многу други земји каде што Македонецот свил гнездо, Австралија, каде што живеам и работам повеќе од 35 години, му овозможува во целост да го негува својот идентитет. Тоа се изразува низ употребата на мајчиниот македонски јазик во многу државни институции, образовниот систем, издавање македонски весници, употреба на радио и тв-програми, информативни центри, негување на фолклорот, народните традиции, изразување низ поезија и литературни форми, спортски асоцијации, а пред сè, низ организираноста преку религиската припадност на МПЦ.

црквата "Света Петка" и тука нема да пушти и да прости. Никакви судски пресуди нема да помогнат народот да го промени односот кон својата црква, која е синоним за нашето верско, национално, културно и сестрано постоење на овој континент, а особено во Сиднеј. Ние како црковна управа само ја исполнуваме волјата на народот кој нè избрал и во овој критичен момент нè поддржува да ги браниме неговите црковни и народни интереси. Познато е дека со доаѓањето на поголем број наши луѓе настана и потребата за организирање на македонска црква, со цел да се продлабочат врските и да се зајакне љубовта меѓу македонските доселеници во Австралија со нивната татковина и црква. Верувајќи дека Македонската православна црква ќе ги штити, организира и афирмира сите македонски црковно-патриотски интереси и потреби и вредности, водејќи сметка за своите православи верници да не се измешаат со други религии, на тој начин овозможувајќи им на доселениците од сите делови на Македонија да ја чувствуваат националната и црковната слобода. Сметаме дека преку црквата ќе обезбедиме

услови за поголема афирмација на севкупното културно наследство и современ напредок на македонскиот народ. Македонските православни црковни општини се и мини парламенти за македонскиот народ во дијаспората. Тие се живото ткиво на целата заедница. Од ваквите широки хоризонти за афирмирање на сопствениот национален, културен и црковен идентитет многумина нашинци ги ставија своите сопствени домови под хипотека, со цел да се создадат можности за градење цркви, каде постојано ќе свети Светиклиментовото кандило. Затоа, разбирливо е што верниците се спротивставија на таквиот начин на наметнување раководство со декрет кон оние кои имаат духовна димензија, а не исклучително врз материјалните добра во нашата заедница, која се раководи од востановени норми кои досега се покажаа како правилни, оправдани и регулирани со пропишани закони од австралиските власти. Само би потенцирал некои работи од едно интервју со Митрополитот Дебарско-кичевски г.Тимотеј, кој 13 години беше надлежен на МПЦ за Австралија, објавено во "Нова Македонија" на 3.2.1998 година, под наслов "Довербата не се обезбедува со декрет", во кое меѓу другото се вели: "Во 1946 година имавме тежнение за автономност на црковен план во Македонија, која ја добивме во 1958 година, а во 1967 година ја возобновивме автокефалноста на МПЦ". Во Австралија во тоа време се изгради првата македонска православна црква со автокефален статус. Повторувам, тоа се случи во далечна Австралија кога ние во Републикава немавме автокефален статус на нашата света Црква, а Македонците на петтиот континент веќе имаа своја автокефална црква. Во Австралија нема приватна македонска црква. Македонците таму се борат да им обезбедат на црквите таков статус од кој нема да се дозволи нивно потпаѓање под една или друга доминација, бидејќи во минатото нашите луѓе граделе цркви, но тие и денес им припаѓаат на Бугарската, на Српската, а да не забораваме колку храмови од Македонците ѝ припаѓаат на Грчката црква. Во нашите цркви се организираат и други дејности, не само црковни. Црковната дејност е една од носечките, а организирани се училишта со настава на македонски јазик, културни, фолклорни, драмски, спортски и други активности. Или како што велат нашите луѓе во Австралија, црквата им претставува парламент, во кој сè е организирано.

Инаку, одговорно тврдам дека Синодот сто пати кажа да се прекинат сè какви судски спорови, независно кој ги покренува.

 Според Вас, какво е мислењето на нашите тамошни луѓе за проблемот кој Македонската православна црква го

 Ваш коментар за случајот "Вранишковски"...

ЦИРЕВСКИ: Познато е дека Зоран Вранишковски (како поранешен повардарски владика), го прифати Нишкиот договор за единство со СПЦ, и предизвика раскол со тоа што со себе повлече одреден број монаси и свештеници. Светската црковна јавност го прифати како признат поглавар со титула Српски егзарх, односно Архиепископ Охридски и Скопски. Иако е расчинет и моментно затворен, сепак зад себе тој остави тешка и срамна хипотека, како за МПЦ, така и за македонскиот народ и држава. Слушаме дека за неговиот статус се предизвикани меѓуцрковни и меѓународни проблеми. Каде е генезата за овој црковно-национален проблем, не е тешко да се види. Ние во дијаспората го осудуваме предавничкиот чин на Вранишковски и не сакаме да бидеме протагонисти со оние кои тоа му го овозможиле. Ние сме доследни на автокефалната Светиклиментова МПЦ и немаме канонски пречки да опстоиме на вистинскиот пат да останеме она што од секогаш сме биле: македонски православни верници, верни чедра на мајката МПЦ и Република Македонија. Случајот "Вранишковски" власта треба да го испита комплетно, затоа што во иднина тој уште повеќе ќе ги влоши односите меѓу Македонија и Србија. Кој стои зад сè ова? Дали ова не е државен проблем вештачки произведен, со цел некои антимакедонски елементи да си ги исполнат своите сониништа? Државата треба да им стави крај на уривањата на темелите на државата и на црквата.

има со Српската црква?

ЦИРЕВСКИ: Македонскиот народ и МПЦ во својата вековна историја секогаш имале непријатели. Тоа не биле ни едни други освен соседните народи и

нивните држави. Македонската држава е призната од некои држави, а МПЦ го минува трнливиот пат на своето признавање. Ние сме убедени дека МПЦ стои на историска основа да го добие своето црковно признавање. МПЦ во лицето на Охридската архиепископија била и ќе биде стожер на македонската национална и црковна самобитност. Спорот со СПЦ е исклучително политички, а не црковен проблем. Имаме автокефална црква прогласена на црковно-народен собор, имаме домородни владици, свештенство и монаштво а, пред сè, верен православен народ и вистината за нас нема да биде покриена од нашиот северен сосед и од неговите истомисленици, туку Господ Бог ја открил пред илјади години и таа нема да остане во "служба" на некакви црномантијашки зад кои се кријат големосрпскиот шовинизам и хегемонизам. Ние во дијаспората цврсто сме сплотени околу мајката МПЦ и не прифаќаме никакви преговори било за името на државата, било за името на нашата Светиклиментова црква. Енергично ги осудуваме сите оние кои на некој начин доведоа овој проблем да стане државно национален т.е. сите оние кои правеа смислен заговор против МПЦ, од која страна и да потекнуваат.

 Позната Ви е економската клима во нашата држава. Дали може да се направи пресек на занимањата на Македонците и дали нивните бизниси се со потенцијал за инвестирање во матичната држава?

ЦИРЕВСКИ: Ние будно ја следиме севкупната состојба во нашата држава, а со тоа и економската. Иако македонската емиграција во основа е економска, со гордост сакаме да истакнеме дека во австралиското општество таа претставува значајна сила и потенцијал врз кој може да се потпре и македонската економија. Знаеме дека многумина се обиделе да инвестираат во Македонија но, за жал, без особен успех, дури и се разочарале. Постои економски огромен потенцијал, но дали државата ќе гарантира и ќе ги обезбеди потребните предуслови за да ја добие довербата на нашите иселеници кои се скептици кон економијата во сопствената земја, ќе покаже времето. Познато е дека во нашата економија влегоа странски инвеститори, па треба да им се даде можност и на нашите, особено на тие од дијаспората. Има фактори кои треба тоа да го обезбедат, само нашата држава треба да биде мајка, а не макеа за нас, кои ја сакаме како самите себе. Треба да се најдат форми и модули да се доближиме едни до други, а при тоа да не се потценуваме, зашто верувајте ние сме совеста на нашата држава Македонија, која ја претставуваме ширум светот.